



## 25 Sena f'Hidma Mužikali

Fil-Ġimgħa l-Kbira tas-sena 1990 kienu ħarġu jdoqqu tliet bandisti godda mal-Banda San ġorġ ta' Bormla. Wieħed minn dawn kien Etienne Spiteri li minn dik il-ġurnata qatt ma ġares lura, tant li kompla bl-istudju mužikali tiegħi sakemm fid-9 ta' Lulju, 2013 kien maħtur Surmast Direttur tal-Banda Cospicuana.

Etienne, li twieled fl-4 ta' Marzu, 1978, sa minn meta kien żgħir, il-mužika kienet go demmu. Sa mill-età ta' tliet snin kien jiġri ma' missieru Louis ma' diversi baned bit-tamburello li n-nanna tiegħi Tereż kienet tatu bħala rigal.

Ta' seba' snin, bla īsieb ta' xejn kien *idderiega* l-Banda tal-Forzi Armata f'Wied il-Ğajn, meta s-Surmast ġorġ Debono kien tah l-bakketta meta kien rah tant qed jieħu pjacir jisma' l-banda ddoqq! Minn meta ġareg idoqq għall-ewwel darba mal-Banda San ġorġ għaddew 25 sena. Għalhekk il-Bord Editorjali ħass li kellu jagħmel dawn il-mistoqsijiet lis-Surmast Etienne Spiteri.

### Kif bdiet il-konnessjoni tiegħek mal-Każin tal-Banda San ġorġ?

Sa minn meta kont żgħir, missieri kien joħodni miegħu meta kien idoqq ma' diversi baned fil-festi Maltin u naturalment mal-banda ta' pajiżżna, dik ta' Bormla. Minn hemm, nista' ngħid li bdiet in-namra tiegħi lejn il-mužika inġenerali. U ta' dan nibqa' grat għomri kollu lejn missieri. Kien hu li ġibidni lejn il-Każin tal-Banda San ġorġ ta' Bormla, għalkemm ġad ukoll il-lezzjonijiet mužikali fl-iskola Johann Strauss. Kont ħriġt indoqq uffiċjalment bit-tambur mal-Banda ta' Bormla fil-Ġimgħa l-Kbira 1990.

Hdejja, dakinhar kien hemm Ġużeppi Galea l-Akkwist, imexxini u jħegġiġni f'dik l-ewwel esperjenza tiegħi. Mur għidli li llum, 25 sena wara, kien ser ikolli x-xorti li jkollil lil Ġużeppi għadu parti mill-Banda ta' Bormla, din id-darba bil-baxx u mmexxih jien!

## **Kif kienet is-sitwazzjoni tal-banda dak iż-żmien u x'differenza tara maż-żminijiet tal-lum ?**

Fil-bidu tas-snин disgħin, il-baned Maltin bdew iħossu ġerta *ribelljoni* lejn id-dixxiplina li kellhom fi żminijiet aktar qabel. Sfortunatament bdew isiru aktar kažini tal-festi milli tal-baned, u Soċjetà bħal tagħna, li hija kompletament iffukata fuq il-mużika, bdew iħossu dan l-effett ta' emoroġija. Min kien jibqa' kien bilfors jibqa' minħabba l-mużika u xejn aktar. It-tagħlim mużikali fil-privat beda jifforixxi, aktar u aktar meta ġenitur kien ikollu l-għażla jekk jibgħatx it-tfal tiegħu f'xi kažin tal-banda, fejn bdew jiġu ttimbrati li huma postijiet tas-sokor, kliem baxx u tbaħri, jew iħallas imma moħħu mistrieħ li wliedu qiegħdin jieħu dak li marru għaliex. Illum, 25 sena wara ndunajna kemm konna żbaljati fejn l-image li ħadu l-kažini tal-banda qed nippruvaw niġbdū lura għall-istat originali tiegħu. Il-kažin tagħna sfortunatament sofra minn nuqqas kbir ta' studenti li għadna nbatu bih sal-lum. Ma għadux iż-żmien li jintużaw il-metodi kif kienu jmexxu missirijietna, imma trid taddatta ruħek għaż-żminijiet waqt li fl-istess ħin iż-żomm il-kunċett ċar f'moħħok għalxiex twaqqfa; dik li xxerred l-arti mużikali, kif fil-fatt qed jiġri llum fil-kažin tagħna. Bdejna t-triq, imma żgur għad baqgħalna x'naqdfu.

## **Tul dawn is-snin kollha, liema kienu l-aktar mumenti feliċi għalik?**

Mumenti feliċi kien hemm ħafna. L-ewwel darba li daqqejt il-Fanfara Ave Maria ta' Vincenzo Ciappara fil-festa tal-1991, wara t-taħbi meħtieg mas-surmast ta' dak iż-żmien Carmelo Vella. L-ewwel darba li ħażżeż l-ewwel marċ tiegħi fl-1993. Il-programmi varji waqt diversi okkażjonijiet li esegwiet il-Banda San Ĝorġ, speċjalment dak li kont involut direttament jien bħala l-arkivista, iċ-ċelebrazzjonijiet tal-140 u tal-150 sena, il-Cantata tas-Surmast Ray Sciberras fl-2005, li saret wara ħafna taqtigħ ta' qalb u nistgħu ngħidu grazzi għal fit tħalli nemmu fil-proġett li kkompona s-Surmast Sciberras. Ovvjamento is-sensazzjoni li ħassejt meta dderiġejt il-banda li bdejt magħħha għall-ewwel darba hija indeskribibbi. Nista' nibqa' nsemmi għax il-lista hija twila mhux ħażin.

## **U l-aktar mumenti ta' niket u dispjaċir?**

Naturalment fejn hemm il-ferħ ser issib in-niket ukoll. Kull meta jmut xi ħadd li kien jaħdem għas-Soċjetà dejjem thossha, l-aktar meta jonqsu nies li kont tkun magħħom direttament. Imma mument wieħed partikolari



**L-Erbgha, 3 ta' Dicembru 2014: Il-tleit bandisti godda li kienu hargu jdoqqu  
għall-ewwel darba mal-Banda San ġorġ fis-sena 1990.  
Mix-xellug għal-lemin: Noel Mallia, Etienne Spiteri u Brian Falzon.**

nista' ngħid li kien u s'issa għadu ta' dispjaċir kbir għalija fil-ħajja tiegħi mal-Banda San ġorġ kienet ir-riżenja tal-eks Surmast Ray Sciberras. Kif ġraw il-fatti ġalliet marka sewda ta' dīżappunt personali fl-esperjenza sabiħa tiegħi ġewwa l-Każin tal-Banda San ġorġ ta' Bormla.

### **Fl-aħħar nett il-messaġġ tiegħek lill-kumitat u lill-bandisti ?**

Il-messaġġ tiegħi huwa wieħed. Hemm differenza kbira bejn li tagħmel l-affarijiet SEW u li tagħmel l-affarijiet KBAR. Il-Każin tal-Banda ta' Bormla ra kif għamel l-affarijiet SEW; ejjew nibqgħu b'din il-mentalità. Il-bandist tal-post li dejjem baqa' leali nittrattawh bħala sponsor ewljeni tal-każin filwaqt li nagħtu opportunitajiet biżżejjed sabiex min beda jifforixxi, ma jsibx intoppi biex jagħmel hekk, anzi għandu jsib l-ghajnejha. Dak li jien inwieghed li ser inkompli nagħmel bl-umiltà kollha, dment li nibqa' surmast tal-banda ta' pajjiżi.

*Il-President u l-Kumitat filwaqt li jirringrazzjaw  
lis-Surmast Etienne Spiteri, jawgurawlu aktar snin ta' ħidma  
mužikali fi ħdan il-Każin tal-Banda San ġorġ ta' Bormla.*

Festa tal-Immakulata Kunċizzjoni

*Bormla*